

مقدمه

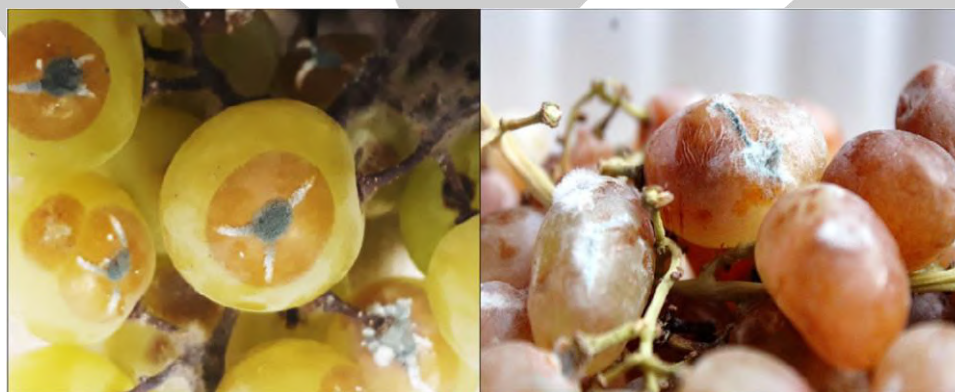
در کشاورزی مصرف سموم قارچ‌کش عمدتاً در میوه‌ها و سبزیجات استفاده می‌شود و این سموم بیش از ۳۵٪ از سهم بازار آفت‌کش‌ها را در سراسر جهان به خود اختصاص داده‌اند. از نظر جغرافیایی، اروپا به عنوان بازار غالب قارچ‌کش‌ها با کاربردهای عمده آن در غلات به عنوان مثال گندم و در تولید میوه‌ها با استفاده خاص در انگور و سبزیجات در نظر گرفته می‌شود.

ترکیبات تیوفانیت (Thiophanates)

ترکیبات تیوفانیت در برخی منابع، در گروه ترکیبات بنزیمیدازول نیز طبقه‌بندی می‌شوند. این ترکیبات بر اساس عامل تیوره (Thioreoa) می‌باشند. دو ترکیب مهم شامل تیوفانیت (Thiophanates) و تیوفانیت متیل (Methyl Thiophanate) به بازار مصرف عرضه می‌گردند که ترکیب اول کاربرد بیشتری در کنترل بیماری‌های گیاهی دارد و در زیر مورد بررسی مختصر قرار می‌گیرد.

تیوفانیت

این قارچ‌کش توسط کمپانی ژاپنی Nippon soda با نام‌های تجاری Cercobin , Topsin و به صورت پودر و تابل ۵۰٪ عرضه می‌گردد. سمیت تیوفانیت پایین بوده و نیز فاقد خاصیت گیاه‌سوزی می‌باشد. تیوفانیت علیه بسیاری از قارچ‌هایی که به ریشه و برگ گرامینه‌های چمنی حمله می‌کنند، مؤثر است. به‌علاوه این قارچ‌کش روی لکه سیاه سیب، بلاست برنج، ورتیسلیوز، سفیدک‌های حقیقی، فوزاریوز و قارچ‌های *Sclerotinia spp* و *Botrytis Cieres* و *Penicillium spp* (شکل ۱) مؤثر می‌باشد.

شکل ۱- نمونه‌ای از آثار خسارت قارچ *Penicillium spp*

تیوفانیت متیل

این قارچ‌کش با نام تجاری Topsin-M شناخته می‌شود و فرمولاسیون آن پودر و تابل ۷۰٪ است. این ترکیب سیستمیک بوده و علیه پوسیدگی سفید ریشه، پوسیدگی آرمیلاریایی ریشه درختان میوه سردسیری و سیاهک گندم استفاده می‌شود. البته در بیماری‌هایی نظیر لکه سیاه سیب و گلابی، پوسیدگی قهوه‌ای هلو و سفیدک درختان میوه با نسبت ۵۰ - ۶۰ گرم در ۱۰۰ لیتر آب مصرف می‌شود. درجه سمیت آن ۶۶۴۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم است.

ترکیبات مورفولین (Morpholines)

سه قارچ‌کش دودیمورف (Dodemorph)، تری‌دیمورف (Fridemorph) و فن‌پروپی‌مورف (Fempropimorph) جز مهم‌ترین قارچ‌کش‌های سیستمیک گروه مورفولین محسوب می‌گردند و به اختصار بررسی می‌شوند.

دودیمورف

این قارچ‌کش با نام تجاری Meltatax دارای خاصیت پیشگیری کننده و ریشه‌کن کننده می‌باشد و عمدتاً علیه سفیدک‌های پودری (شکل ۲) و لکه برگی‌های غلات و گیاهان زینتی استفاده می‌شود.

شکل ۲- نمونه‌ای سفیدک‌های پودری غلات

قارچ‌کش‌های سیستمیک - بخش چهارم

PTMP/SK/R&D/A/ Systemic fungicides /19122021

تری‌دیمورف

این قارچ‌کش با نام‌های تجاری Ringer و Calixin و Bardew، اولین قارچ‌کش سیستمیکی بود که به طور تجارتي برای کنترل سفیدک‌های پودری به کار گرفته شد و یک ترکیب جلوگیری کننده و ریشه‌کن کننده می‌باشد. Tridemorph را به صورت مخلوط با کاربندازیم و مانب نیز بکار می‌برند و برای کنترل سفیدک پودری غلات، زنگ زرد گندم، Eye spot جو و گندم زمستانه و Rhychosporium spp حائز اهمیت است.

فن پروپی مورف

این قارچ‌کش با نام‌های تجاری Corbel و Mistral قارچ‌کشی وسیع‌الطیف است که سفیدک سطحی گندم و جو و نیز زنگ زرد و قهوه‌ای غلات را به خوبی کنترل می‌کند.

منبع

طالبی جهرمی، خلیل (۱۳۹۱). سم‌شناسی آفت‌کش‌ها (چاپ چهارم). تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.

